

Nummer : 10-18.2014

Onderwerp : MEE Cliëntondersteuning

Korte inhoud	: Per 1 januari 2015 wordt de functie cliëntondersteuning een wettelijke taak. In dat kader worden de MEE-middelen voor onafhankelijke cliëntondersteuning aan mensen met een beperking vanuit de AWBZ overgeheveld naar gemeenten. Eind februari spraken VWS, VNG en MEE Nederland af dat gemeenten, bij voorkeur in regionaal verband en meerjarig, vóór 1 mei 2014 afspraken met de MEE organisaties maken over het budget dat bij de MEE-organisaties wordt besteed. Dit voorstel betreft de cliëntondersteuning voor het jaar 2015.
--------------	--

Uithuizen, 6 november 2014

AAN DE RAAD.

Inleiding

Per 1 januari 2015 wordt de functie cliëntondersteuning een wettelijke taak. In dat kader worden de MEE-middelen voor onafhankelijke cliëntondersteuning aan mensen met een beperking vanuit de AWBZ overgeheveld naar gemeenten. Eind februari spraken VWS, VNG en MEE Nederland af dat gemeenten, bij voorkeur in regionaal verband en meerjarig, vóór 1 mei 2014 afspraken met de MEE organisaties maken over het budget dat bij de MEE-organisaties wordt besteed. Een provinciale ambtelijke werkgroep kreeg opdracht om met een voostel te komen hoe aan deze landelijke afspraak gevolg gegeven kon worden. Om aan deze opdracht te kunnen voldoen heeft de werkgroep zich eerst een beeld gevormd van hetgeen de wet ons opdraagt als het gaat om cliëntondersteuning.

Clientondersteuning:

Op grond van de concept-wet Wmo 2015 moeten gemeenten vanaf 2015 onafhankelijke cliëntondersteuning beschikbaar hebben. Cliëntondersteuning is het bieden van informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, jeugdzorg, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen. De verplichting tot het beschikbaar hebben van cliëntondersteuning reikt dus verder dan alleen de Wmo. **Cliëntondersteuning moet beschikbaar zijn voor het hele sociale domein, dus ook in het kader van de Jeugdwet, de Participatiewet en voor mensen die een beroep willen doen op de toegang tot de Wet Langdurige zorg.**

Cliëntondersteuning is in de nieuwe wet een algemene voorziening en dient laagdrempelig te worden aangeboden en voor alle burgers kosteloos toegankelijk te zijn, ook voor aanvragers van een PGB en mantelzorgers. Het college dient een burger voorafgaand aan het onderzoek naar de mogelijkheden

van maatschappelijke ondersteuning te wijzen op de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntondersteuning hierbij. Gemeenten moeten ervoor zorgdragen dat cliëntondersteuning los staat van het door het college te nemen besluit over het al dan niet toekennen van een maatwerkvoorziening of een persoonsgebonden budget en dat het belang van betrokkene uitgangspunt is van de cliëntondersteuning. Een belangrijke wens, die in de nieuwe Wmo is gesteld, is dat een burger in principe op één plek terecht moet kunnen waar hij/zij de nodige informatie kan krijgen.

Op grond van de huidige Wmo zijn gemeenten nu ook al verantwoordelijk voor het bieden van cliëntondersteuning. De gemeenten en de door gemeenten gesubsidieerde organisaties richten zich daarbij vooral op jeugdigen, ouderen en mensen met ggz-problematiek en in mindere mate op mensen met een beperking. Voor mensen met beperking voert in de praktijk de MEE-Groningen de cliëntondersteuning uit. Het gaat hierbij om mensen met een verstandelijke, lichamelijke en zintuiglijke handicap en een niet aangeboren hersenletsel. De helft van de MEE-doelgroep betreft jeugd.

Met inachtneming van bovenstaande zijn gemeenten in principe vrij in hoe zij de cliëntondersteuning vormgeven. Verschillende mogelijkheden zijn denkbaar. Bijvoorbeeld via sociale wijkteams, cliëntondersteuning gekoppeld aan het Wmo-loket óf via onafhankelijke organisaties. De meeste gemeenten zullen er om reden van efficiëncy de voorkeur aan geven om cliëntondersteuning zoveel mogelijk in de basisondersteuning op lokaal niveau te organiseren.

De positie en transitie van MEE Groningen:

Per 1 januari 2015 worden de MEE-middelen toegevoegd aan het Sociaal Deelfonds van het Gemeentefonds. De verdeling zal plaatsvinden op basis van inwoners (20%) en cliënten (80%) met als peiljaar 2012. Het macrobudget zal definitief worden bepaald aan de hand van de realisatiecijfers 2013. Het MEE Groningen-budget bedraagt voor de hele provincie circa 5,6 miljoen euro en daarnaast voor de aparte taak Integrale Vroeghulp 64.000 euro.

In 2013 hebben meer dan 3.100 cliënten ruim 7.500 dienstverleningstrajecten bij MEE Groningen gehad. Jaarlijks is de helft van het aantal cliënten een nieuwe cliënt, de overige cliënten zijn reeds bekende cliënten met nieuwe vragen en problemen in hun leven met een beperking. In 2013 werkten bij MEE Groningen circa 90 mensen.

Behalve dat MEE Groningen zelf cliënten ondersteunt staat de organisatie ook aan de basis van een aantal zorgnetwerken of participeert zij hier in.

In het kader van het begrotingsakkoord dit najaar zou op de MEE organisatie een bezuiniging worden opgelegd van landelijk 25 miljoen euro. In discussie met de Tweede Kamer is door de staatssecretaris deze bezuiniging nu niet meer is gekoppeld aan MEE maar gevoegd bij de totale bezuinigingstaakstelling op het macrobudget dat naar gemeenten worden overgeheveld. Het is aan individuele gemeenten zelf om te besluiten waar zij deze bezuiniging willen vinden. In 2013 heeft MEE ook al een bezuinigingstaakstelling van 12% opgelegd gekregen. Voor MEE Groningen ging het om een bedrag van ruim € 600.000,--. MEE Groningen heeft deze bezuiniging vooral opgevangen door te schrappen in de overhead, waardoor de functies die direct aan cliënten gerelateerd waren konden worden ontzien.

MEE Groningen biedt ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen en volwassenen, veelal in het voorliggend veld. De ondersteuning richt zich op het verbeteren van de zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare burgers van alle leeftijden met beperkingen. Gezien de doelgroep waar MEE zich op richt bestrijkt een ondersteuningsplan vaak alle levensgebieden. MEE werkt preventief en levert maatschappelijke waarde op.

Sinds een paar jaar vindt er jaarlijks bestuurlijk overleg plaats tussen de individuele gemeenten en MEE Groningen over de taakuitvoering van MEE in de lokale situatie. Dit heeft ertoe geleid dat consultants van MEE Groningen nu ook al vaak concreet deelnemen aan de lokale uitvoering, zoals de zorgloketten, CJG's of de sociale teams. Deelname aan sociale teams, wijkteams, pilots in de provincie laten zien dat de expertise van MEE (T-shaped professionals met generalistische werkwijze en specifieke kennis van beperkingen) van toegevoegde waarde is.

Kader

- Voorstel van wetgeving, Wmo 2015
- Bestuurlijke afspraken tussen VNG, MEE Nederland en VWS d.d. 27 februari 2014

Mogelijke oplossingen

Er wordt in de provincie Groningen door de gemeenten over het algemeen veel waarde gehecht aan de kennis en kunde van MEE Groningen, zowel wat betreft hun manier van werken als de kennis die zij hebben van verschillende specifieke doelgroepen. Op termijn zal echter naar verwachting het grootste deel van de basisondersteuning, waaronder de cliëntondersteuning, op lokaal niveau plaatsvinden. Dit zal gevolgen hebben voor MEE Groningen als organisatie in haar huidige vorm. Het betekent dat op termijn de noodzakelijke kennis en kunde van specifieke doelgroepen op een andere wijze geborgd zal moeten worden. De Integrale Vroeghulp, alsmede de participatie van MEE in de eerder genoemde zorgnetwerken, horen thuis in de expertpool, welke op regionaal niveau (de 23 Groninger gemeenten) moet worden ingekocht.

De werkgroep heeft twee varianten uitgewerkt om tot afspraken met MEE Groningen te komen.

Variant 1:

- Een gemeente maakt voor 1 mei 2015 individueel afspraken met MEE-Groningen over het budget, dat zij bij MEE-Groningen willen besteden en de wijze waarop de ondersteuning voor de huidige cliënten van MEE wordt gegarandeerd. Deze variant is aantrekkelijk voor gemeenten die in hun voorbereiding zodanig ver zijn, dat zij deze afspraken ook daadwerkelijk kunnen nakomen, zonder dat er mensen tussen wal en schip vallen.
- Onderdeel van deze afspraken is dan ook het inhuren van deskundigheidsbevordering.
- De individuele gemeente maakt geen afspraken over Integrale Vroeghulp. Deze taak wordt belegd in de expertpool en wordt op regionaal niveau (23 Groninger gemeenten) ingekocht.

Variant 2:

- Vanwege de continuïteit voor cliënten en de continuïteit van de expertise wordt met MEE Groningen een regionaal transitiearrangement voor tenminste 2015 afgesproken.
- Hierin voor 2015 een bezuinigingstaakstelling op te nemen van 13%. Deze taakstelling moet zoveel mogelijk worden gevonden in het verder terugdringen van overheadkosten.
- In het transitiearrangement af te spreken dat de inzet van MEE vooral gericht is op de ondersteuning in de basisorganisatie op lokaal niveau en dat over deze inzet op lokaal niveau afspraken gemaakt moeten worden. Behalve voor het onderdeel Integrale Vroeghulp, wat in de expertpool wordt belegd.

De eerste variant is aantrekkelijk voor gemeenten, die er helemaal klaar voor zijn en nu al werken aan de dossieroverdracht van huidige cliënten van MEE. Zij zijn niet gebonden aan extra kosten voor overhead, kennis en het beleid van MEE.

De tweede variant houdt MEE Groningen in ieder geval als organisatie nog het komend jaar in stand. Dit biedt gemeenten meer ruimte om de functie cliëntondersteuning de komende periode goed uit te werken. Dit is destemeer noodzakelijk omdat de onafhankelijke cliëntondersteuning en het actief aanbieden daarvan onlangs bij amendement nieuw in de wet is opgenomen. Ook speelt mee dat er voor inwoners met een beperking de komende jaren al erg veel verandert. Voor hen zal het belangrijk zijn dat zij terug kunnen vallen op een voor hen vertrouwde organisatie. En als laatste biedt het meer tijd om te zoeken naar een oplossing voor het borgen van de noodzakelijke kennis van specifieke doelgroepen.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

De notitie is met MEE Groningen besproken. In grote lijnen kan de organisatie zich vinden in het voorstel, met uitzondering dat er voorgesteld wordt om voor slechts één jaar een continuïteitsarrangement aan te gaan en niet voor meerdere jaren. Men waarschuwt daarbij voor de gevolgen van de keuze voor variant 1.

Met het inbedden van alleen een individuele medewerker, zonder de benutbaarheid van de specialistische brede kennis die in de kennisorganisatie aanwezig is, is de benodigde expertise en continuïteit van de cliëntondersteuning lokaal niet geborgd. De uitgebreidere argumentatie van MEE Groningen is te lezen in de bijgaande notitie.

Financiële consequenties

De raming van het budget 2014 is opgesteld door het College voor Zorgverzekeringen (CVZ). Het CVZ moet de definitieve budgetten 2014 voor de MEE-organisaties nog vaststellen. Naar verwachting zal deze vaststelling maximaal met 2% (naar boven c.q. beneden) afwijken.

De indicatieve budgetten 2014 voor de gemeente Eemsmond zijn:

Cliëntondersteuning	€ 202.726,--
Integrale Vroeghulp	€ 1.841,--

Variant 1: Gemeenten maken op basis van het eigen budget voor 1 mei 2014 individueel afspraken met MEE Groningen over:

- Inkoop en subsidiëring inzet wijkteam;
- Inkoop en subsidiëring expertise;
- Bijdrage aan Integrale Vroeghulp en deelname MEE aan andere netwerken, voorzover niet door anderen gefinancierd.

Variant 2: Gemeenten spreken gezamenlijk voor tenminste het jaar 2015 met MEE Groningen een regionaal transitiearrangement af.

Het arrangement behelst:

- Een korting op het budget van 13% ten opzichte van het indicatieve budget 2014 (maakt samen met de korting uit 2013: 25%);
- Inzet van MEE-medewerkers vooral gericht op de inzet in de basisorganisatie op lokaal niveau op basis van de aan iedere individuele gemeente toegedeelde budgetten;
- Over deze lokale inzet maakt MEE met gemeenten afzonderlijke afspraken;
- De bezuinigingstaakstelling dient vooral gehaald te worden door het verder terugdringen van de overhead.

Door voor slechts één jaar een subsidierelatie aan te gaan zijn wij als gemeenten niet verantwoordelijk voor frictiekosten, maar werken we wel mee aan een zachte landing.

BMWE gemeenten variant 2:

Samen met de andere groninger gemeenten hebben de BMWE gemeenten afgesteld dat ook voor de cliëntondersteuning vanuit MEE een regionaal transitie arrangement voor ten minste 2015 wordt afgesproken. De komende maanden kunnen dan worden benut om de functie cliëntondersteuning samen met onder meer MEE Groningen en cliëntenorganisaties verder vorm en inhoud te geven in de BMWE gemeenten.

Budgetberekening 2015 voor variant 2:

Mee Budget	Cliëntondersteuning	Vroeghulp
Indicatief budget 2014	€ 202.729,--	€ 1.841,--
13% korting	€ 26.354,--	€ 239,--
Beschikbaar stellen 2015	€ 176.376,--	€ 1.602,--

Financiële consequenties

De consequenties zijn incidenteel (2015).

Bedrag: € 177.978,-

Het bedrag wordt geraamd uit

Productnummer: 4670.3810

Categorie: 434.617

Omschrijving product: Algemene voorzieningen Wmo - MEE
Cliëntondersteuning

De dekking voor het bedrag wordt gehaald uit decentralisatie uitkering middelen gemeentefonds.

Voorstel

De raad wordt voorgesteld om:

1. in te stemmen met een regionaal transitiearrangement voor tenminste het jaar 2015 met MEE Groningen;
2. akkoord te gaan met het beschikbaar stellen € 176.376,-- voor cliëntondersteuning en € 1.602,-- voor Integrale vroeghulp, onder voorbehoud van definitieve wetgeving door de Eerste Kamer en definitief budget.

Burgemeester en wethouders
van de gemeente Eemsmond,

M. van Beek, burgemeester

B.L. Meijer, secretaris